

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvzemši nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Dln 20—, inozemstvo Dln 30—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČEVA ULICA ŠTEV. 23.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglaši po tarifu.

Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Ljubljanske volitve.

Glasno in hrupno so demonstrirali včeraj po ljubljanskih ulicah pristaši besedolomne stranke, ker so avtomobili navozili na volišča toliko vnetih pristašev SDS, da je SDS včeraj zmaga. Mislimo pa, da so v vrhovnem štabu esdeesarije vendarle ugotovili, da je sicer napredek lep, vendar pa nezdosten, ker je esdeesarski župan v Ljubljani mogoč le po milosti takozvanih socialistov. Toda to še ni najhuje. V nobenem slučaju pa ne bo mogel ljubljanski občinski svet sprejeti rednega proračuna in zato je nad vse verjetno, da bo Ljubljano le prekmalu pozdravil zopet komisar in bo s tem dokazano, da je bila esdeesarska zmaga vendarle premajhna.

Ceprav pa esdeesarska zmaga ni popolna, vendarle priznamo, da je neverjetno velika. Ker sta bili včeraj poslavljeni dve novi listi, je bilo že veliko, če je SDS ohranila svoje, dne 11. septembra prejete glasove. Dosegla pa je znatno več glasov in celo več ko SLS, NRS in dr. Gregorič skupaj. In v tem oziru sme biti SDS z doseženim uspehom v resnici zadovoljni.

Ko to priznamo, moramo pa tudi ugotoviti, da sta včeraj zmagala samo strankarski aparat in tisk in da je ljudska trmoglavost udušila vsako sled razsodnosti. Kajti težke in neoprostljive grehe ima na svoji vesti SDS in napram veliki gori svojih neuspehov ne more pokazati niti enega resničnega uspeha razven tega, da je znala vzorno dobro skrbeti za svojo partijo. Ti egoistični uspehi pa so preje obsodba njene politike, ko pa opravičilo za storjene grehe. Naloga stranke je pač ta, da dela za celoto, ne pa za sebe!

Ampak vse to ljubljanskega naprednjaka ni brigalo. On je justament za SDS in čim bolj so njeni grehi očitni, tem bolj za nalašč bo volil SDS. Trmoglavost je zamenjala ljudsko razsodnost. In tako je mogoče, da je zaslepljena množica ploskala pred stanovanjem bivšega predsednika večinskega sindikata Slavenske banke in da je z navdušenjem duvela mimo razvalin esdeesarskega gospodarstva, kjer so se tako idilično razdeljale strankarske podpore.

In ko je gledal general SDS svoje vedno številnejše pristaše, ki mu prirejačjo burne ovacije, se je pač spominil strega latinskega izreka: Mundus vult decipi, ergo decipiatur!

Ce pa s tega stališča presojamo rezultat včerajšnjih volitev, potem pa moramo reči, da so naravnost tragičen dokaz, kako na nizki stopnji je politična razsodnost slovenske prestolice. Kakor da bi ljudje hoteli reči: Zapravili ste Jadranško, Slavensko, zapravite še Mestno!

Je to tako neverjetno, da bi moral biti esdeesarska zmaga v Ljubljani absolutno izključena, pa čeprav je bila esdeesarska režija volivnega boja nad vse spremna. Z najtežjimi kanoni so se navalili na g. Pusta in Pirca, kakor da bi ta dva v resnici bila vodilna moža vse ljubljanske politike. Skoraj kaže, da je ravno v tem oziru bila esdeesarska režija na višku.

Tik pred volitvami pa je padla bomba zaradi plač gledaliških igralcev. Denar je bil nakazan in finančna delegacija ga hoče izplačati, ne pusti pa izplačati upravnik g. Kregar, ki je organiziran radikal. Kar na malih je dobila tako SDS preko 200 fanatičnih agitatorjev proti režimu in z nefistofelskim nasmehom je mogla SDS kasirati narastek glasov. Na kak način se bo vlada zahvalila g. Kregarju za njegovo kavalirstvo do SDS, da o posebno zaslužni nagradi, ki jo zasluži njegovo zavoženje teatra, niti ne govo-

Danes se klubi sestanejo.

Beograd, 3. oktobra. Ceprav se danes sestaneta tako radikalni kot demokratski klub, vendar včeraj ni bilo nobenih političnih dogodkov. Opaža se samo, da je v Beogradu že veliko število radikalnih poslancev, vendar pa bo večina prišla šele danes dopoldne. V radikalnem klubu je bilo zato zelo živahno. Zdaj sicer popravlja poslopje narodne skupščine in prostore radikalnega kluba, vendar so se poslanci zbrali v predsedstvu kluba in tam razpravljali. Zanimivo je, da so v radikalnih vrstah prepričani, da bo današnja seja potekla brez incidentov. Oni se nadajajo, da bodo paščevci zavzeli lejalne stališče opozicije in da ne bodo delali nobenih ekscesov.

Za politični položaj pa sta današnji seji radikalnega in demokratskega kluba velikega pomena. Predsednika vlade Velje Vukičevića ves dan ni bilo v kabinetu; odšel je bil namreč na izlet v Ročko Slatino, odkoder se vrne danes dopoldne. Kakor se doznavata, je za danes dopoldne sklicana seja radikalnih ministrov v predsedstvo vlade. Na tej seji bodo govorili o seji radikalnega poslanskega kluba.

Tudi pri paščevcih je bilo zelo živo. Nastas Petrović, ki je prišel v Beograd, je imel več konferenc s svojimi prijatelji. Govorili so o stališču, ki naj ga paščevci zavzamejo napram Vukičeviću. Ker pa ni v Beogradu še vseh njegovih prijateljev, se o stvari še ni končno sklepal. Kakor se je čulo, hočejo paščevci po Vukičevićem poročilu, ki ga bo naj-

RADIČEVCI SE NEODLOČNI.

Beograd, 3. oktobra. V beograjskih političnih krogih vlada veliko zanimalje za nastopanje Štefana Radića. Iz njegovih izjav in njegovih dosedanjih nastopov se ve samo to, da je konstatiral, da ne bi bilo koristno, če bi sam napravil sporazum z radikali. Bolje in koristnejše bi bilo, da pride do sodelovanja z radikali kot članake koalicije in da v bodoče pride v kombinacijo z radikali samo v zvezi z ostalimi strankami. Opaža se, da Štefan Radić išče stikov s sarmostojnimi demokratimi. Včeraj je Sekula Držević posetil Svetozara Pribičevića in se z njim dolgo posvetoval o čim skrajšnjem sodelovanju in stiku med HSS in SDS bodisi v bloku ali izven njega. Kar se tiče sodelovanja med radikali in radičevci, demantirajo odločno tako radikali kot radičevci, da bi bil vzpostavljen kak stik med vladu in Radićem. Podčrtavajo dejstvo, da je pred nameščanjem odhodom Štefana Radića v Beograd prišel Pavle Radić v Zagreb, na kar je Štefan Radić svoje potovanje v Beograd odložil. Sam Štefan Radić z zadnjem času v svojih izjavah ni odložen.

rimo. In tu treba izpregovoriti resno besedo še o drugih političnih dvoličnežih. Radikalna stranka ni dobila v Ljubljani niti polovico toliko glasov, kolikor je v Ljubljani organiziranih radikalov. Večina teh organiziranih radikalov je mirne vesti glasovala proti lastnemu kandidatu in proti lastni stranki ali pa ostala doma. Ta špekulativna gospoda misli, da plava najboljše na ta način, če je organizirana v radikalni stranki, ki bo po vsej verjetnosti v vsaki vladi in če glasuje za SDS, ker je znana ta kot maščevalna. Tem političnim dvoličnežem moramo že povedati, da je njih mnenje nemogoče. Potuhnjenih esdeesarjev radikalna stranka ne potrebuje in kdor ni

brž podal o političnem položaju, zahtevati splošno in odkrito diskusijo. Pri tej priliki bi paščevci navedli vse svoje pritožbe proti delovanju g. Vukičevića od sestave volilne vlade dalje pa do danes. Izgleda pa, da se bodo paščevci varovali vsakega koraka, ki bi mogel privesti do razcepja v klubu. Paščevci so izvedeli, da Vukičević ne namerava prepričiti njih vstopa v radikalni klub in da niti Nastas Petrović neče braniti vstopa v klub. To nastopanje Vukičevića prihaja odtod, ker se je njegov položaj zadnje dni precej poslabšal. Zato bodo paščevci nekaj časa bolj mirni, da ne izzovejo nobenega konfliktu v klubu, ker se nadajajo, da bo Vukičević čez mesec dni tudi tako padel. Glede izvolitve verifikacijskega odbora bodo paščevci gledali, da spravijo v ta odbor enega ali dva svojih članov, ki bi lahko v verifikacijskem odboru zastopala pritožbe paščevcev proti volitvam.

Tudi pri demokratih je bilo včeraj zelo živahno. Zlasti značilen je bil v tem pogledu sestanek med Kosto Timotijevićem in Pribičevićem. Že prej pa se je sestal Sv. Pribičević tudi s posl. Grošom in dr. Ribarjem. V zvezi s temi poseti so zlasti v opozicionalnih krogih zelo oživele govorice o nameravani fuziji obeh demokratskih strank. V tem oziru je dvoje tez.

Po enem mnenju naj bi se takoj izvršila fuzija, po drugem pa le zajednica obeh demokratskih strank. Vendar pa vse te kombinacije še niso stopile na realna tla.

NEMŠKI NOVINARIJ NA GROBU SRBSKIH VOJAKOV.

Beograd, 3. oktobra. Včeraj so nemški novinarji posetili grob nemških vojakov. Ob tej priliki je g. dr. Pechler položil dva venca: enega na grob nemških, drugega pa na grob srbskih vojakov, ki leže tam pokopani. Polagajoč veneč na grob srbskih vojakov je rekel g. Pechler: »Polagan ta venec v znak spoštovanja proti bivšemu neprijatelju, ki pa je bil najhrabrejši in najbolj kavalski.«

SPORTNE VESTI.

Zagreb, 3. oktobra. Včeraj so se odigrale naslednje nogometne tekme: Hašk : Derby 2:1, Croatia : Zelezničarji 1:1, Tipografija : Uskok 2:0, Zagreb : Zmaj 4:3, Sokol : Slaveni 1:0, Zagrebački sportski klub : Grič 1:0, Slavija : Sava 1:0, Pekarski sportski klub : Feraria 3:1 in Šparta : Makobi 3:2.

Beograd, 3. oktobra. Včeraj so se začele prvenstvene tekme. Popoldne se je odigrala tekma Edinstvo : Sokol z uspehom 4:2, Jugoslavija : Bush pa 8:2. Tekma med Beogradskim sportskim klubom in Slavijo je bila radi popravila igrišča odložena.

iz prepričanja radikal, naj se sam poslovli od radikalne stranke, ker bo drugače iz nje odletel. Na naslov teh političnih dvoličnežev smo tudi napisali v soboto svoje opozorilo in če so tij politični špekulantni misili, da je bilo naše opozorilo govorjeno v zrak, se bodo pač prepričali, da temu ni tako in da se motijo.

Lep nauk, kako se vodijo volitve, je zaslужila tudi SLS. Upamo, da ga bo znala upoštevati.

Končen nauk esdeesarske zmage pa je, da je treba že zavoljo dviga ljudske razsodnosti voditi boj proti SDS s še večjo odločnostjo in doslednostjo.

Marinković in Kumanudi pri kralju.

Beograd, 3. okt. Načelnik beograjskega mesta in prosvetni minister dr. Košta Kumanudi, ki se je včeraj vrnil iz Ženeve, kjer je zastopal dr. Vojo Marinkovića v položaju šefa naše delegacije v Ženevi, je imel včeraj dopoldne daljšo konferenco z dr. Vojo Marinkovičem. Po tej konferenci sta oba ministra ob pol 12. odšla v Topolo. Po konsilu ju je kralj sprejel v audienci. Oba ministra sta poročala kralju o delu naše delegacije v Ženevi in sploh o poteku in delu sedanjega zasedanja Zveze narodov. Dr. Marinković je dalje obvestil krono o kralku našega poslanika v Sofiji g. Ljube Nešića. Opisal je kralju podrobno tudi akcijo, ki jo nameravajo započeti naše oblasti v Južni Srbiji, da prepričijo nadaljnje prehode komitašev z bolgarskega na naše ozemlje.

ZA ZBOLJŠANJE NAŠIH ŠOL.

Beograd, 3. okt. Srednješolski profesorji so imeli konferenco, ki je bila sklicana glede na vprašanje redukcij srednjih šol in glede na nameravane spremembe uradniškega zakona. Na konferenci je bil sestavljen protest proti prvi kakor proti drugi nameri vlade. Izvoljena je bila posebna delegacija, ki naj bi izročila sprejeto resoluciono prosvetnemu ministru. V resoluciji zahtevajo, da se prosvetna vprašanja ne rešujejo s finančnim zakonom. Dalje zahtevajo, da se dajo šolam potrebna učila in sredstva; v ta namen naj bi se najelo posebno investicijsko posojilo, s katerim bi se omogočila izvedba prosvetnega programa.

PROSLAVA HINDENBURGOVE OSEMDESETLETNICE.

Berlin, 3. okt. Včeraj so imeli v Berlinu največjo svečanost po vojni: proslavo osemdesetletnice državnega predsednika Hindenburga. Hindenburg je sprejel državnega kancelarja in ministra del, ki sta mu izročila listino o osnovanju Hindenburgove ustanove. Minister je Hindenburgu kralju kot darilo vlade izročil 33 jedilnih servisov, izdelanih po vzorecu servisov, kakor so jih izdelovali pred 160 leti v državnih tvornicah porcelana za njenega ustanovitelja Friderika Velikega. Hindenburg je dalje sprejel zastopnike nemškega gospodarstva in častnike. Ti so priredili veliko svečanost, na katero je prišel Hindenburg v maršalski uniformi. Te svečanosti se je udeležil tudi Mackensen. Pred Hindenburgovo palačo je bila prirejena bakljada in umetni ogenj. Velikanske množice ljudstva so Hindenburgu na čast prepevale njegove nacionalistične himne.

NEUSPEH PRISTAŠEV PANGALOSA.

Atene, 3. oktobra. Kakor javlja atenska agencija, je preiskava dognala, da so bili častniki in meščani, ki so bili zadnje dni aretirani, v zvezi s poskušano vzpostavitvijo Pangalosove diktature in da so sodelovali z monarhisti in s komunisti. Pri predsedniku neke monarhistične organizacije so našli proklamacijo na vojake atenske garnizije, ki se pozivljajo, naj ne nastopajo proti svojim bratom delavcem. Sodna obravnava se bo kmalu pričela. Javno mnenje in politični krogi soglasno obsojajo ta poskus, ki ga smatrajo za blaznost. Ne pripisujejo pa mu posebnega političnega pomena, ker so vojaške vstaje obsojene na neuspeh.

Rezultat včerajšnjih volitev.

V o l i s c a	K j e	Oddani glasovi	SLS	Soc.	SDS	NRS	Kom.	GSP.
I. Šolski okraj, I. del	H. državna gimnazija	626	254	14	286	28	31	13
II. Šolski okraj, II. del	Mestni dom	607	285	12	252	25	15	18
III. Št. Jakob. okr. I. del	Št. Jakobska šola	535	221	19	253	18	12	12
IV. Št. Jakob. okr. II. del	Šola na Prulah	529	158	26	286	21	29	9
V. Trnovo	Otroški vrtec, Cerkv. ul.	682	251	67	306	18	20	20
VI. Krakovo in Dvorski I.	Šola na Grabnu	380	123	23	191	26	10	7
VII. Krakovo in Dvorski II.	Šola na Grabnu	393	119	16	210	22	17	9
VIII. Dvorski okr. II. del	Realka	538	183	17	281	38	12	7
X. Kolizejski okr. I. del	Licej	611	169	13	352	38	13	26
XI. Kolodvorski okr. I. del	I. drž. gimnazija	399	115	23	205	26	18	12
XII. Kolodvorski okr. II. del	I. drž. gimn.	406	139	30	193	19	20	5
XIII. Kolodvorski okr. III. del	Sodnija	657	259	25	291	39	14	29
XIV. Vodmatski okr. (A—L)	Žensko učiteljišče	435	142	16	223	29	10	15
XV. Vodmatski okr. (M—Ž)	Moško učiteljišče	492	203	16	227	22	14	10
XVI. Šiška I. del	Šola na Ledini	525	214	26	222	26	22	15
XVII. Šiška II. del	Mestna ubožnica	311	136	10	126	20	14	5
XVIII. Šiška III. del	Mestna ubožnica	338	155	12	135	12	17	7
	Češnovar	594	240	18	298	7	25	6
	Šola v Siški	446	152	61	180	28	18	7
	Šola v Siški	528	210	44	194	29	40	11
	Šola v Siški	400	136	49	168	22	21	4
	Skupaj	10.432	3864	537	4879	513	392	247

Volilnih upravičencev za včerajšnje občinske volitve je bilo 14.546, število oddanih glasov je 10.432, torej se volitev ni udeležilo 4.114 upravi-

čencev, t. j. skoraj ena tretjina.

Količnik znaša napram številu oddanih glasov 212.

Dobili so: SLS 19, socijalisti 2, SDS

Zakon o tisku v Sloveniji ne obstoji.

SKRIVANJE ZA IME NARODNEGA POSLANCA.

Pod tem naslovom piše »Jutarnji list« v poročilu iz Ljubljane:

»Način, kakor se vodi v najnovejšem času v Sloveniji strankarska agitacija in to že ob prilikl skupščinskih volitev, ko tudi sedaj ob prilikl občinskih, presega že vse meje dostojnosti. V tem pogledu treba zlasti povedati način, s katerim so pričeli izigravati tiskovni zakon. Ker se nekateri strankarski listi ne ustrešijo niti pred najbolj ogubimi žalitvami in osebnimi klevetami, je bilo vloženih na sodišče precejšnje število tožb, toda na svoje veliko začudenje dobivajo tožitelji običajno odgovore toženih, da je pisec inkriminiranega članka ali notice t. ali drugi narodni poslanec. S tem je omogočeno vsakemu strankarskemu listu, ki ima za seboj vsaj enega narodnega poslance, da more po milji volji klevetati svoje politične nasprotnike. Na ta način so zavladale razmere, kakor da sploh ne bi bilo v Sloveniji tiskovnega zakona.«

Tako »Jutarnji list« in priznati moramo, da so njegove trditve absolutno točne.

Vse pa kaže, da se pripravlja še hujše stvari in da misijo zlasti sam demokrati sistematično na ta nedoposten način izigrati tiskovni zakon.

Pričakujemo zato, da bodo novinarji znali preprečiti tako drzno zlorabljanje poslanskih imunitete in da ne bodo dopustili, da se na taku infamenu način profanira tisk.

Zato pričakujemo tudi, da bo ljubljanska sekacija novinarskega udruženja o tem sklepala in da ne bo trpela v svoji sredi članov, ki s poslansko imuniteto naknadno krijejo na grške klevete.

Ce hoče poslanec pisati v list, potem naj vsak svoj članek in vsako svojo notico takoj tudi podpiše. Nikakor pa ne gre, da poslanci še potem, ko je že vložena tožba, prijavljajo sebe za avtorje inkriminiranih člankov in notic.

V Sloveniji so sicer čisto posebne razmere, toda ne odločno ravno Slovenija in zato upamo, da se bo praksa, da bi poslanci izigravali zakon, neha.

To je tem bolj nedopustno, ker vsled neverjetnih dolčil našega tiskovnega zakona, ni mogoče v služaju vložitve tožbe miti polemizirati in je tako oklevetani sploh brez vsake obrambe proti kleveti.

Javna moralja je v Sloveniji že več ko zadosti pri tleh in res ni treba, da bi jo časopisi in zlorabe poslanske imunitete potisnile še bolj na tla.

Dejanja govore.

Pričetek naše države je bil vse prej, ne go razveseljiv. Vsi smo pričakovali, da se nam stoletja zapostavljeni državljanom, same po sebi spolnijo opravičene zahteve, ki smo jih poudarjali in ponavljali celo XIX. stoletje. Predvsem smo zahtevali narodne meje, ki smo jih hoteli urediti z ljudstvom med ljudstvom. Mesto domačih ljudij pa so nam meje začrtovali francoski in angleški profesorji in odvetniki, od katerih večina ni niti vedela, ali je Triglav glavno mesto, ali najvišja gora. In ljudstvo je na vse to molčalo, saj so pariški gospodini imeli diplomatsko in mednarodno pravo v mezinu, druga znanja itak ni treba: kaj nas briga Triglav, Drava, Soča, Mura ali razne gorice in gozdovi; še manj nas briga medsebojna vera in zveza gospodarskega življenja, ki se razvija po zemljevidni legi in gospodarskih odnosa. Vse to je preotroče za visoko-učene gospode! Zato so nas pa tudi tako dobro razmejili, da so ločili v Prekmurju delavec od graščaka in prepustili še St. Gotard na severno stran; nad obmejnimi Mariborom so delali mejnike med cerkvijo in pokopališčem, med faro in župniščem, med šolo in šolarji. Točno po amerikansko: ali naravnost, kakor bi strejal, ali po gorskih slemeni, nai so posestva segala do vrha ali preko. Razni Japoneci in Kitajci so morali zastopati svetovno politiko v zboru razmejitenih komisij, izbrali so si za svoje delovanje najlepša poslopja s stražo pred vratmi (Vesna v Mariboru); intrigirali med ljudstvom (zlasti Italijani s skriničami na Koroškem so to razumeli); vozili so se kakor triumfatorji po deželi in zasluževali ljudi, po tolmaču seveda, ker razun dveh »svetovnih« jezikov, francosčino in angleščino, sploh niso niti razumeli; a tudi o gospodarstvu in ljudskih odnosa niso imeli pojma (polkovnik Miles v Celovcu). Naši pa so bili srečni, da so videli suhlijatega tuca, ki ni govoril po ljubljansko in so jim predilegivali nezrele visokošolce in mlajše ljudi, če so le razumeli angleško in francosko; poleg tega še tretji jezik: španščino v razmejitenih in gospodarskih stvareh. Ti gospodje so bili navadni štatisti pri vsej predstavi, tako se niso celo poskrili za kulise, (v kako kuhi-njo namreč,) kakor se je zgordilo v Pliberiu, kjer so Nemci sami pomilovali naše ljudi, kako da se zanje nihče ne briga.

Na Primorskem docela sploh ni bilo razmejitev: tam sta se Italijan in Anglež pobotala že pred vojno kaj bo moje, kaj bo tvoje, kakor so delali v Ameriki z Indijanci in se dandanes delajo v Afriki z zamoci.

Radgončani sami zaprli. (To je namreč prav po našem!!)

A pri nas raste ob Zadru — Split in Gruž; ob Reki ima Sušak prenapolnjeno luko, a Reka lep prostor ob praznih pomolih za razne demonstracije. Trst ugiblje o minljivosti svoje slave, Gorica — molči. Molčita in tihotapita tudi Celovec in Radgona in ju ni sram pobirati naše drobtine, ko sta prej baščko govorila in se noretvala iz slovanskih sosedov.

Gospodarstvo gre svoja začrtana pota: tudi mi bomo rešili in pomagali urediti ob prevratu po Japoncih in Kitajcih narejene napake; toda nevhaležnih in porogljivih šesterih svojih otrok ne bomo več negovali, naši hodijo svoja pota — kakor Kanj po svetu.

Lahko smo brez drugih, lažje kakor drugi brez nas — o tem dejanja govore.

SKLEP ZASEDANJA SKUPŠCINE LIGE NARODOV.

Osmo skupščina Lige narodov se je končala v torek. V svoji zadnji seji je še vzela na znanje poročilo, da se bodo izdali posebni krediti za kodificiranje mednarodnega prava. G. Politis je imel o tem predmetu znamenit govor, rumunski profesor g. Pella pa je izjavil, da si njegova država rezervira pravico, ustavnoviti institut za izenačenje mednarodnega prava.

Nato je imel g. Guani, urugvajski delegat, predsednik letosne skupščine, sklepni govor. Dejal je najprej, da je globoko prepričan, da je bilo delo skupščine uspešno. Povedal je prav posebno, da so se mnena letos še bolj svobodno izražala kot prejšnja leta in da razgovori niso pustili ob strani niti enega velikih aktualnih problemov.

G. Guani je mnenja, da obstoji skrivnost uspehov, ki so se danes dosegli ne samo na gospodarskem, temveč tudi na vseh drugih poljih, v zavesti odgovornosti, ki preveva svet, skupščino in komisije Lige narodov.

Več kot tri tedne imajo vlade svoja skupna zasedanja v teki skupščini. Presečatale so ed vseh strani mednarodno aktivnost in upostavile obračun s svojo politiko. Nobena teh vlad niti minutu na to ne misli, da bi se umaknila podpisanim ali moralnim obveznostim, ki jih je dala v tej dvoran. To je delo, ki ga je dovršila Liga narodov za svetovni mir. In to je tudi njena moč in njenega bodočnosti. G. Guani je končal svoj govor s sledičimi besedami:

— Cakati, upati, delati se vam je zaporedoma reklo ob času naših prvih razgovorov. Cakate lahko z zaupanjem, kajti odločnega duha ste stopili na brezmejna pota na predka; upati smete brez nemira in bojazni in vzeti smete seboj smehljajočo se in že manj oddaljeno vizijo obilnih žetev, ki jih boste želi po setvi, kajti delati ste!

S temi besedami je bilo zasedanje končano.

Če si ogledamo njega delovanje, moramo reči, da je bilo kljub težkim prilikam, v katerih se je pričelo zelo uspešno na političnem, pravnem, gospodarskem in socialnem polju.

Na političnem polju se je storil velik korak naprej in smeri pripravljanja stalne organizacije arbitraže in varnosti. Glavna doseganja ovira, negativno zadržanje Velike Britanije, je izginila.

K sklepom omenimo, da se je naša delegacija po končanem zasedanju skupščine poleta v Mednarodni urad dela, da oficijelno izroči ravnatelju g. Thomasu dar naše vlade,

mednaroden režim, v katerem bi v enaki mieri sodelovali Španija, Francija in Italija. Anglia ne bi z ozirom na Gibralter in svoje interese v Sredozemskem morju nikakor ne mogla trpeti, da bi zavzela katerakoli državo v Tangerju nadvladujoče stališče.

goče dvoje: ali zmaga vlada ter prične se danja vlada s plodonosnim delom, ali pa so mogoče zopetne volitve, ker je položaj tak, da je težko sestaviti v slučaju napada radikalno-demokratske koalicije res de-lovno vlado. — Toda zaenkrat še nismo takoleč, temveč vse je že v pripravi za cdlo-čilno glasovanje. Naravno je zato, da skuša vsaka stranka v tem stadiju vrednost svojih glasov čim bolj povdari in zato se ni čuditi, če se vrše na vse strani pogajanja med strankami in če se tako mnogo govori o demokratiskem bloku. Čim bolj je katera stranka v kombinaciji, tem večja je njena vrednost in zato tudi stranke na vso moč prečravajo svojo sposobnost, da so udeleženi pri vsaki kombinaciji. — Konkretno pa je slike položaja priljivo sledi: Inicijativa je v rokah vlade in ona je tudi najmočnejši faktor. Ni pa vlada, oziroma g. Vukičević tako močan, da bi mogel sam rešiti situacijo, temveč je navezan na zvestobo z njim koalirane demokratske stranke. Ta je dejansko tudi pripravljena to pomoč urediti in to je jasno potrdil tudi sam Ljuba Davidović, glavni nasprotnik Vukičevića v demokratski stranki, zahteva pa za svojo pomoč gotove koncesije. Tako se govori, da heče Davidović predsednika skupščine iz demokratskih vrst, a govori se še o drugih koncessijah. Jasno je, da bo Davidović čim več dobil od g. Vukičevića, čim bolj ta potrebuje njegovo pomoč in zato govori tudi g. Davidović o demokratskem bloku, o združljivosti obeh demokratskih strank in sličen. Neverjetno slab politik bi bil g. Davidović, če ne bi izrabil lepe prilike, ki se mu nudi že s skoraj vsljivim ponujanjem sam demokratov in deloma tudi radičevcev. Samo to pa je ves posmen toliko obetanega demokratskega bloka in vsi oni, ki polagajo nanj večje nade, bo do še težko razočaran. — V prihodnjih dneh bo zato po časopisu notranje-politična situacija skrajno napeta in marsikateri bralcji časopisov se bodo silno razburjali, ko bo dejansko situacija od pravih vodiljev že rešena. Usoda volivev pač ni in ni v njihovih rokah, temveč v mnogo močnejših in ti so že sklenili, kaka mora biti rešitev, o kateri bodo poslanci pričeli jutri šele sklepali. — Taka je resnica, ki je v našem parlamentu že zlasti kruta.

= Blok sredozemskih velesil pod

Dnevne vesti.

— Odlikovanje. Jetniški paznik pri deželnem sodišču v Ljubljani Leopold Faganel je odlikovan s srebrno kolajno za državljanske zasluge.

— Patrijarh Dimitrije obiše ponovno Slovensko. Patrijarh Dimitrije se je udeležil v Beogradu pogreba svoje sestre. Po pogrebu se je odpeljal v Zagreb, odkoder se poda na Bled in še v nekatere druge kraje.

— Seje glavnega prosvetnega sveta. Te dni se je vrnila v Beogradu seja glavnega prosvetnega sveta. Reševala so se samo tekoča vprašanja. Seje se bodo nadaljevale.

— Proračun ministra ver za prihodnje budžetno leto je bil te dni predložen finančnemu ministru. Finančni minister bo pretresal projekt z ministrom ver danes ali jutri.

— V prosvetnem ministrstvu so pripravljeni novi ukazi o razvrstitvi profesorjev na srednjih šolah in učiteljskih ter o imenovanju sreskih nadzornikov in upraviteljev osnovnih šol. Ukazi bodo preklopi tekmo tega tedna v podpis.

— Kulturno gibanje Slovencev v Beogradu. Slovenski delavci, delavke in uradniki v Beogradu so ustanovili te dni kulturno in prosvetno društvo »Cankar«. Društvo bo prizadevalo predavanja, družabne večere, koncerte in zabave. Društveni lokal se nahaja v Makenzijevi ulici 7.

— Češkoslovaška šola v Hercegovcu. V Hercegovcu (osješki oblast) eksistira že par let privatna češkoslovaška šola. Šola je dobila sedaj pravico javnosti.

— Namesto venca na grob umrle gospa Cerinove je darovala rodbina Rancinger, Zagorje ob Savi 250 Din Podpornemu društvu starih. — Za ta plemeniti dar se v imenu odbora kar najlepje zahvaljuje društveni predsednik.

— Razpis sodnih služb. Pri okrožnem sodišču v Mariboru je razpisano mesto kontrolorja jetnišnice. Prošnje je vložiti do dne 31. oktobra. Pri okrajnem sodišču v Laškem se odda mesto sodnega službe. Prošnje je vložiti do dne 1. novembra.

— Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu razpisuje mesto referenta zdravniške stroke, mesto referenta inženjerja strojne stroke, dve mestni referenti koncepcije stroke in mesto uradnika pisarniške stroke. Prošnje je vložiti do dne 15. novembra.

— Z zagrebški univerzi. Za predstojnika klinike za kožne in spolne bolezni na zagrebški univerzi je imenovan dr. Fr. Kogoj.

— Preveč žensk v Berlinu. Statistično doognano je, da je v Berlinu 300.000 žensk več kot moških. Vsega vkljup ima Berlin 2.2 milijona žensk. Okoli 200.000 je še dijakinj in otrok pod 6 leti. Statistika izkazuje, da je v Berlinu 799.763 žensk, ki se same vzdržujejo. Ker je v Berlinu 1.4 milijona delavcev, pride na 2 delavca 1 delavka.

— Epidemija škratinke v Sarajevu zavzema v zadnjem času vedno večje dimenzije. Tekom zadnjih pet dni je bilo prijavljeno sedem novih slučajev. Zdravstvene oblasti so podvzete vse potrebne mere, da se epidemija zatre. Vsega skupaj je prijavljeno trenutno 26 slučajev. Epidemija topot ni nevarna: OD 80 obolenih oseb je umrla samo ena.

Velika brezposelnost v Italiji. Po časopisnih vesteh je v Italiji 600.000 brezposelnih. Zlasti v kovinski industriji je brezposelnost velika. Ali tudi v avtomobilski. Tvornice Fiat, ki imajo običajno 15 do 20.000 delavcev, jih imajo danes le 800.

— Tragičen samor pred sodiščem. Te dni se je zagovarjal pred beograjskim sodiščem dijak Jovo Miljević, ki je mesece avgusta svojo nevesto Milico Ljubisavljević z njenim privoljenjem ustrelil, nakar je tudi samega sebe v samomorilnem namenu težko poškodoval. Povod je bilo dejstvo, da so stariši deklice, ki je bila izredna krasotica, razmerju med njihova hčerko in dijakom nasprotovali. Deklica je zapustila pisimo, v katerem izjavlja, da je zakrivila svojo smrt edinole očama. Obitočna očeta z ozirom na to pismo Miljeviću, da se je hotel deklice pod pretvezo, da bo izvršil samomor, iznenediti. Miljević je bil obsojen na tri leta ječe.

— Otrok z dvema glavama. V Potočanah pri Sarajevu je rodila seljakinja Slavinka Simić dete, ki je imelo dve glavi, štiri roke in dve nogi. Otrok, ki je tehtal 8 kg, je par ur po porodu umrl. Truplo so poslali v svrbo proučevanja na beograjsko kliniko, matur pa, ki je pri abnormalnem porodu hudo trpala, v bolnico. Zdravnik upajo, da ji rešijo življenje.

— Sin ubil očeta. Te dni je ubil v Turanju pri Karlovcu seljak Nikola Janković svojega 64 letnega očeta. Stari Janković je živel že dalje časa s svoji v sovraštu. Pretepi so bili v hiši na dnevnem redu. V sredo je natekel starec svojega sina na vrtu svojega soseda. Potegnil je nož ter udaril ž njim sinu po glavi. Sin je pograbil kolek ter napolnil na očeta. Oče je zbežal. Pred hišo ga je sin dohitel ter ga udaril parkrat po glavi. Stari Janković se je zgrudil na zemljo ter obležal pri priči mrtve. Morilec svojega očeta si je obvezal rano ter se dal prepeljati v bolnico.

— Hči odsekala očetu, ki jo je hotel posiliti, glavo. Seljak Sava Starčević iz Dervente se je vrnil pred par dnevi iz zapora okrožnega sodišča v Banjaluki, kjer je odsedel, ker je ukradel par volov, trimesečno kazen. Domov prišedel je hotel v pjanosti posiliti svojo 17 letno hčer. Ko ji je strgal že skoraj vso oblike s telesa, je pograbila punica sekiro ter udarila pohotnežo po glavi. Starčević se je zgrudil smrtno ranjen na tla. Njegova hči je bila tako besna, da se ni zavedala več, kaj dela ter je udarila očeta še dvakrat s sekiro po vratu, tako da mu je odsekala glavo, nakar je odšla mirno na orožniško postajo ter se dala zapreti. Orožniški so jo izročili sodišču.

— Dva lopova nameravala okrasti dr. Spaha. S predpredsinočnjim brzovlakom, ki odhaja iz Beograda ob 11., je v salonskem vozlu odpotoval minister dr. Spah. Pri Garcinu službočni uradnik je zapazil, da sta se dva sumljiva človeka obesila na stopnjice zadnjega vagona, v katerem se je vozil dr. Spah. Dal je ustavil vlak. Sumljiva človeka sta pobegnila. Na tem mestu je bil pred štirimi dnevi okraden minister Angjelinović in so najbrž isti banditi skušali sedaj okrasti tudi dr. Spah.

— Misteriozni mrtvec v vlaku. Pred par dnevi smo poročali o misterioznem mrtvecu, ki so ga našli v nekem osebnem vlaku v Osijeku. Po daljšem poizvedovanju so sedaj orožniki ugotovili, da je mrtvec identičen z brivskim pomočnikom Tahirjem Salicem iz Slatinskih Drenovcev, katerega je oklal daleč okoli znani pretepač kmet Anton Lopčel iz Čačincev ter ga prenesel s tovarši na vlak, da bi ga spravil takoj v osješko bolnico. — Odbor.

— Katastrofalen tajfun na Japonskem. V Yungkongu, 15 Omilj jugovzhodno od Hongkonga in okolici je besnel te dni silen tajfun. 5000 oseb je mrtvih, 20.000 biš pošrušenih. 400 parnikov in bark se je potopilo.

— Velika železniška nesreča v Belgiji. Iz Bruslja poročajo: Tik za postajo Melehen je prislo do karambolaze brzovlaka z nekim drugim vlakom. 76 oseb je bilo ranjeno, med njimi 14 težko.

— Poskušeno ugrabljenje otroka. Iz Bukarešte poročajo: V Lugos-u je bil te dni aretiran prvi soprog Nelly Grosescu-jeve, major Caltun. Caltun je bil aretiran na podlagi ovadbe matere umorjenega tenorista Trajana Grosescu-a, ki trdi, da se je pripravil major Caltun v Lugos v svrhu, da bi odvedel otroka, ki ga je imel s histerično ženčino, Mio Pio, ki živi pri svoji starici materi.

— Zivi mrtvec. Iz Varšave poročajo: V židovsko sitrošnico v Luck je bil oddan v oskrbo 70 letni starec Sokolovski. Po preteklu par dni je starec dozdevno umrl. Truplo živega mrtvca so prenesli v mrtvašnico, kjer so ga po židovskem običaju umivali. Med umivanjem se je starec prebudil, skočil z mize in zbežal iz mrtvašnice. Zaposljeni židje so se od strahu razkropili na vse strane. 70 letni starec je že skoraj popolnoma okrevlal.

— Nečloveški oči. Varšavska policija je aretirala pred dnevi tovarnarja Hassela in njegovega sina, ki sta na nečloveški način mučila 30 letnega sina. Pred 7 leti je namreč zblaznil. Ker stari skopuh ni hotel imeti radi njega stroškov, ga je po kratkem prenobljevanju zaprl v majhno podstreno sobo. Vso dolgo dobo so dajali blaznežu samo po enkrat na dan nekoliko krompirja in vode. Ko je policija izvršila pri tovarnarju hišno preiskavo, se jim je nudila žalostna slika: v malo podstreni sobi v zaboju je ležal polnočna zarašen in izstradan bolnik, ki je izgubil vsega vsega. Oddali so ga v bolnico, kjer ga umetno hranijo.

— Izginuli dolarski milijonar. Iz Newyorka je te dni neznan kam izginil 21 letni milijonski dedič R. J. Reynolds. Pred 12 dnevi so ga prijatelji še videli, nato pa je za njim izginila vsaka sled. Kot javljajo, je bil še 22. t. m. v St. Louis-u, odtan da je krenil v Kairo. Vendar pa se do danes ni pojavil v imenovanem kraju. Dognalo se je po daljšem poizvedovanju, da se je mladenič zanimal za tujsko legijo in da je možno, da je krenil na Francosko. Tudi to se je izkazalo kot nemogoče, zakaj izdan ni bil nikak potni list za Francosko. Policia domneva, da je mladega milijonarja kdo odpeljal. Prejela je anonimno pismo, v katerem piše, da zahteva 3000 dolarjev nagrade, češ, da nato pove, kje se Reynold nahaja. Obveščene so zaradičega vse policijske postaje, ki imajo nalog, da pazljivo opazujejo sunaljive spomenike. Reynoldovo premoženje cenijo na 5 milijonov dolarjev.

— Zeležniški inspektor — tat. Meseca marca je bil ukrazen na železniški postaji Stankav (na Češkoslovaškem) zaboljek, naslovjen na neki davčni urad. Zaboljek je vseboval 565.000 Kč gotovine. Po dolgorajnem poizvedovanju in opazovanju je ugotovila te dni policija, da je ukradel poštno posiljko Anton Chadim. Chadima so aretirali in izročili sodišču.

— Iteči letalec. Iz Kopenhagena poročajo: O Amundsenu že dolgo časa ni bilo nesesar slišati. Sedaj je obrnil javno pozornost zopet nase. Izdal je namreč knjigo »Spomini na moja raziskovalna potovanja«. Posebno senzacijo je vzbudilo v javnosti poglavje, v katerem opisuje Amundsen leta 1911 leta skupno z italijanskim letalskim oficirjem polkovnikom Nobilem. Amundsen pripoveduje, da bi se bil zaletel aeroplana »Norge« v ledeno goro, da ni iztrgal italijanskemu oficirju, ki je itihel in vil v celupu roke, pravčasno krmilo iz rok.

— Trgovski potniki v ljubljanski oblasti ste li že člani Trgovskega dobrodelnega društva »Pomoč« v Ljubljani, Beethovnova 10? V Vašem interesu je, da se čimpreje prijavite.

— Izšel je žepni vozni red »Eksprez« zimnska izdaja, veljavlen od 1. oktobra t. l. V običajni — splošno priljubljeni obliki. — V ozirom na precejšnje spremembe voznega reda v Sloveniji in ostali Jugoslaviji ter v ozirom na popolnoma novi vozni red Jadranove plovilbe, Avstrije in Italije, bodo gotovo vsak, ki kolikaj potuje rad takoj segel po lični novi izdaji. Cena običajna 10 Din za izvod. Dobiva se po vseh knjigarnah in na vseh postajah pri potniških blagajnah. Za vse naknadno izvršene spremembe bo administracija izdajala korekture, katere dobi vsak kupec »Ekspreza« brezplačno. Naroči-

la sprejema Administracija voznega reda, Ljubljana, Boršnikov trg 1. — Knjigarne običajni popust.

Ljubljana.

— Kolaydacijska obravnavava glede jezu na Kezarijih. Veliki župan razpisuje za četrtek dne 6. oktobra 1927 kolaydacijsko obravnavo in ogled s sestankom komisije na licu mesta na jezu na Kezarijih ob pol 9. uri zjutraj. Interesenti se vabijo k obravnavi s prisilstvkom, da morejo svoje ugovore proti tehničnim nedostatkom jezu prijavljati usino ali pismeno pri velikem županstvu ali pa pri mestnem magistratu v Ljubljani, županiju Dobrovi ali Viču od dneva obravnavave, najkasneje pa do zaključka obravnavave vodji Komisija.

— Radi snaženja bodo uradni prostori Okrajne katastrske uprave Ljubljana II. v dneh od 3. do 7. t. m. za stranke zaprti.

— Redni občni zbor pevskega društva »Krakovo-Trnovo« se bo vršil v nedeljo dne 9. oktobra 1927 ob 9. uri v gostilni g. M. Šokliča, Pred konjušnico. Dolžnost vsakega rednega, podpornega in uslanovnega člena je, da se rednega občnega zebra zanesljivo udeleži. — Odbor.

— Na gledališki razstavi je bila ukradena membrana od gramofona. Storilca opozorjava, da tekom treh dni po pošti vrne ukradeno, ker ga predamo sicer policijski oblasti. — Uprava velesejma.

— Za zdravje, lepoto in mladostnost tele-sa ter vedrost duha je neobhodno potrebljena redna telovadba. Zato opozarjam starše, še posebej pa dame, na telovadne tečaje državstva, »Atene« v ženski realni gimnaziji na Bleiweisovi cesti. Prva telovadba ura, pri kateri se bo lahko še vpisovalo, bo v torek, dne 4. t. m., in sicer za otroke od 6. do 7. ure popoldne in za gospodične in go-spe od 7. do 8. ure zvečer.

— Kravate, naramnice, ovratnike, žepne robe, ženske in moške nogavice najljubljene kvalitete po solidnih cenah pri Francu Pavlinu, Gradišče 3.

Maribor.

— V sredo, dne 5. oktobra 1927 ob 20. uri koncertira v veliki Götzovi dvorani v Mariboru znameniti poljski klavirski virtuozi Artur Rubinstein. To je obenem otvoritveni koncert letosnjezone in prvi abonmankoncert v Mariboru.

Celje.

— Celjsko pevsko društvo naznanja vsem svojim pevkam in pevčem, da pričenjajo vzbore zborja v pondeljek dne 3. oktobra t. l. ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma v Celju. Prosimo vse pevke in pevče, da se vaj že odpočetka polnočtevilo in točno udeležujejo. Preskrbljene so nove skladbe. Prvi nastop je v najbližnjem času. — Nove člane sprejema pevčevodja g. Pregelj v mestni deželi osnovni šoli ali na stanovanju v Benjamini Iipavčevi ulici 12.

STAVKA PEKOVSKEGA POMOČNIKOV V LJUBLJANI.

Naprošeni objavljamo:

Neznošne razmere v tej stroki so prisilile pekovske pomočnike, organizirane v Zvezi živilskih delavcev Jugoslavije, da so odpolali 13. septembra t. l. svojim mojstrom in Zadrugi pekov in kolačnikov spomenico. V tej spomenici zahtevajo spremembo delovnega reda, 50 odstotno čezurno delo ter zenačenje plač. Zadruga mojstrov ni niti smatrala za potrebno, da bi na zahteve pekovskih pomočnikov odgovorila. Na ponovno zahtevo dne 30. t. m., da naj odgovore najkasnejše do 6. ure zvečer, sicer, da bodo izvajali pekovski pomočniki konsekvenčno, je načelstvo zadruge odgovorilo, da vztraja slejškoprej na svoji prvotni izjavni, da se ne razgrovajo. V znak protesta proti temu nečutenemu zadržanju zadruge in mojstrov so pekovski pomočniki sklenili 24 urno obustavo dela, da s tem prisilijo svoje delodajalce, da se razgrovajo na podlagi stavljenih zahtev. Se ob 11. uri zvečer je šla delavska deputacija k načelniku zadruge s predlogom, ako da pismeno garancijo, da se v nedeljo odnosno v pondeljek popoldan prične pogajanja, so pripravljeni vstopiti takoj v delo. Deputacija je prejela odgovor, napisan v porogljivem tonu, češ, po kaj so prišli. Razume se, da je delegacije na to takoj zapustila pisarno. Ko so zaupniki povedali, kakšen odgovor so dobili, so sklenili pekovski pomočniki, da morajo vztrajati do končne zmage v strahu.

Pripomniti moramo, da so se poslužili nekateri mojstri prav ogabnih sredstev. Sli so na policijo ter pripeljali 6–8 uniformiranih stražnikov, ki so obkloplili, ter izjavili, da imajo ovidbo, da se v Gradišču siloma zadržuje pomočnike, da ne morejo iti na delo. Ko je predsednik s. Niko Zupan pozivjal na vsočo štrajkujoče pomočnike, da naj oni, ki smatra, da je s silo zadržan, takoj odide, so vsi kakor en mož soglasno izjavili, da so prestoljno sklenili, da ostanejo solidarno vso noč na svojih mestih. Ko je policijska asistenca videela, da je vse, kar so jim natvezili mojstri laž, je straža odšla. Značilno za te gg. je to, da so dejali, ko so videli, da ne morejo razbiti delavske solidarnosti, da b

pozval gasilsko postajo. Nekaj minut in že so bili gasilci na kraju nesreče. Klici, glas trombe in že je delovala motorna brizgalna. Ljudje so urenih nog drvili proti izhodom. Vse se je hotelo z bliskovito naglico rešiti neprostovljene kopeli. Med tem pa je tudi starejši brat splezal po drogu navzdol, pristopil k ponesrečenemu bratu, ga kljal, drgnil, tresel in glej: ponesrečenec je odprl oči, se nasmechl, otresel prah raz sebe ter izjavil, da hoče neuspelo vajo ponoviti, češ, da ne bi bilo občinstvo zaradi pada prikrajšano. Kljub vrtoglavim globini je ostal deček nepoškodovan. Vse, kar ga je bilo dolečelo, je bila kratka nezavest.

MATADOR V TUJINI.

Iz Amerike se vrača v domovino, v lepo, sencično Španijo, znani matador Pepe Moro. V Costi Riei, v novi domovini, kjer je bil matador v poslednjem času zaposlen kot filmski igralec, je dočivel ljubljenc in slavljenec vročekrvnih Špancev poleg pestrih živitetov tudi veliko razočaranje.

Po daljšem presledku je Pepe Moro zopet nastopil v areni. Kot običajno, je tudi pri tej priliki, po daljši, elegantni igri usmrtil razjarteno žival. Onkraj morja je ta nevarna igra, posebno zaključna scena, strogo zabranjena. Matador se je torej pregrasil proti postavi in policijski minister ga je obsodil po predpisih zakona na smrt.

Sin predsednika sodnega dvora je posegel v zadevo in hotel »zločincu« rešiti gotove smrti in uspel. Minister se je za posredovanje zahvalil in z nasmehem dostavil: »Ža-

lostne so razmere v Španiji, še žalostnejši pa so španski običaji!«

V Cesti Rici pa biva petlico vročekrvnih Špancev, ki so se penili od jeze, ko so čuli ministrov izjavo. In uspehl? Vsa vlada je odstopila. Pa to še ni vse: prišlo je tudi do dvobojja med sinom predsednika sodnega dvora in policijskim ministrom. Med tem pa so tam Živeči Španci pripravljali svojemu rejaku ljubljencu pot za beg. In res, na smrtni obojeni matador je v noči, ko bi ga imeli ustreliti — srečno pobegnil.

Španski odpravnik poslov in konzul, ki sta se zelo eksponirala v tej zadevi, sta bila nemudoma odpoklicana. Na smrtni obojeni bikoborec pa je bil končno — pomilovan. Sedaj se vrača v domovino, kjer bodo njegovo mukepolno doživetje uporabili za film.

DOŽIVLJAJ GOSPODA DUPONTA.

Gospod Michel Dupont, rentier v Versailles-u, je imel strašen doživljaj. Danes ve, kako je človeku pri srcu, če je krivično osmisljen nečednegra dejanja.

Gospod Michel Dupont je napravil izlet na deželo. Zgodaj zjutraj se je odpravil z vlakom na pot. Hotel je priti še pravočasno do postaje, na kateri je imel prestopiti. Vreme je bilo toplo in lepo; vlak je privozil brez zamude na postajo. Gospod Dupont se je silno razveselil točnosti, ker dana mu je bila prilika, nemoteno pol ure kramljati v božanstvenem jutranjem solncu. Klep pred postajo je bila sicer umazana, a ob nasipu železniškega tira je bila vabljiva livada in morje pestrih poljskih cvetlic.

Gospod Michel Dupont je poiskal primeren prostorček in se načo udobno zleknil v zelenju. Zrl je izprva zadovoljno v modrijo nebo, nato pa brezskrbno zatisnil oči. Zadremal je... Prebudil se je v zadnjem trenotku. Toliko, da je še zlezel v voz in že je vlak oddržal. Sam je bil v vozu in veselilo ga je to. Oziroma: razpoložen bi bil kar najboljše, če ga ne bi v hlačah nadlegovala neprestano peklenška srbečica. Od pete do glave ga je grizlo ščegelalo, zbadalo. Človek bi znoredil v takem slučaju. Vse praskanje in udarjanje, vse vkljupni pomačalo — gospod Michel Dupont je bil ležal na mravljišču.

Dolgo se je boril gospod Dupont, a končno ni imel drugega izhodišča: — slekel je hlača, spodaj hlače ter oboje streljal pri oknu. Le na ta način se je mogel nadležnih spremjevalev osvoboditi. S posebno usnado je uničeval sovražnike, oprščal se je nadležnežev z občutkom odrešenja — dokler se ni zgodilo nekaj grozovitega. Če poljale je zavel nepričakovano hud veter, ki je iztrgal gospodu Michelu Dupontu hlače iz rok.

Gospod Dupont je od groze pobledel in se zgrudil na mehki sedež. Od pasu do glave je bil neoporečen gentleman, od pasu navzdol pa v družbi nemogoč. Kaj početi? Kaj če bi potegnil zasilstvo zavoro? Radi hlača? Nemogoče! Gospod Dupont je sedel, udan v svojo usedlo, v koticu voza, pripovedal svojo dušo in gola bedra Bogu in čakal konca nesreče. Edina sreča za gospoda Du-

ponta je bila ta, da francoski vlaki v predmestjih nimajo prehodov. Tako je bil vsaj siromak obvarovan nezaželenje družbe.

Pet minut nato je vlak obstal na majhni postaji, pred katero se je gnetlo vse polno izletnikov. Tresč je opazil gospod Dupont, da hoče v njegov voz vstopiti rodbina z dvema deklama.

»Zaseden! On n'entre pas!« je zakričal gospod Michel Dupont ter tiščal vrata. Poglavar družine, mož herkulične moči, meñeč, da hoče nesramnež v voz uživali posebno užitnost, je siloma odprl vrata. Devojki sta pričeli kričati, mati je sramežljivo zastrila z dežnikom obraz, oče pa je srdlo zaklical: »Vi svinja!«

»Pustite, da govorim, da vam zadevo raztolmačim!« je prosjačil gospod Michel Dupont. Herkul pa je bil trdorsčen. Poklicek je službojčega uradnika, ki je s par delevci tiral dozdevnega Satira v pisarno. Učenjeni družinski oče je še debelo pljunil pred nesramnežem in se zmagovalno postavil pred vrata pisarne.

V pisarni se je izkazala — brez posebnih prič seveda — popolna nedolžnost gospoda Michela Duponta. Predstojnik postaja je bil še celo tako dobrotljiv, da je posodil gospodu Dupontu par hlač, s katerimi je zakril siromake svojo sramoto. Nedeljski izletov gospod Dupont ni več ljubil. Mrzle potne kapljice so mu vedno pokrile obraz, kadar se je gospod rentier spomnil poslednjega izleta in prestrašene oči deklac, ki sta ga videli v pomankljivi toaleti.

Illa Erenburg: 47

Ljubezen Jeanne-e Ney.

(Iz ruščine prevadel Š. L.)

Zdaj zaspiva, zjutraj se bova pa spet pograla, ali ne?

Odgovora male Margot ni niti dočakal. V hišu, ne da bi se pokril z odejo, se je zleknil in zaspal. Čez minuto se je že razlagalo zvočno, melodično smrčanje.

Margot pa ni mislila na spanec. Pravkar je bila slišala strašno povest. Danes se je preveč nanosljala kokaina. Hotelo se ji je, da bi nekam bežala, ihtela, plakala, reševala, da bi se metala v opasnosti in bila ju-nakinja filma. Hitro se je oblekla, ne da bi vedela, kaj naj stori. Po kinematografu si je lahko popudrala objekti obraz in odšla v »Gaverin«. Ob tej uri pa ni mogla več tja. Gost je spal. Na njegovih golih prsih so od dihanja podrhtevali kosmi kocin, roke je razmetal po postelji. Da, to je pravi, pravcati zločinec! Margot je to začutila že v baru, ko je z njim plesala one-step. Ali naj ga zadaví? Ali naj reši slepico? Margot se je tesno približala in se s prsti dotaknila krepkega, oznjenega vrata. Takrat ji je pa postalo tako strašno, da je zakrčala. Gost se ni zbudil. Ne, Margot je bojavljivka in se ne upa ubiti. Torej domov, čim preje odloči!

Margot je vstopila proti vratom, pa se je nečesa spomnila in se vrnila k stolu, kjer je visel gestov suknjič. Iz njega je vzela listnico, odštela dvesto frankov in ko se je malo zbotavljala, je pribavila še sto. Na neki vizitki, ki jo je našla v listnici, je napisala s svinčnikom: »Vzela sem tistih dvesto, ki sem jih izgubila na ulici in še sto, ki ste mi jih obljubili. Vi ste pravi zločinec! Deklica iz bara »Gaverin«.

Ko je Margot vse to opravila, je urno odšla iz hotela. Bilo je že ob devetih zjutraj. Oči so se ji svetile. Na vsakem koraku se je zadevala ob mimoidoče ljudi, ki so se jezili. Ulice je slabo poznala, zdaj se ji je pa silno mudil. Sicer sama ni vedela, kam hiti, vendar se je pa bala, da bo nekaj zamudila. Ko je prišla na Operni trg je zmedeno pogledala na ljudne bulvarje, tiko potaknila v nos še en šepeč »kokos« in ne da bi še kaj pomisli, je skočila v avtobus, na katerem je bil napis: »Trg Clichy — Montparnasse-ski kolodvor.«

20.

To ni pravljica in ne bila, to je kratkomato — življenje.

Gabrijela je pletlal šal za ženina in urno sukala pletilko. Pri tem je čutila zavist do volne, ki bo božala vrat prekrasnega princa.

Gabrijela pa to skoraj ne sine. Tako redko sta sama skupaj. Bo-li prišel danes, kakor je obljubil?

Za vratmi se je zaslil prehlajen glas od padlega nosu:

— Mlle Gabriela, po vas sprašujejo.

Cnl, Prince! Pa tako zgodaj? Saj ga ni bilo še nikdar ob tej uri! Gotovo ja začutil, kako željno ga Gabrijela pričakuje, božajoč mehko velne. Prišel je! Ah ne! Namesto basa krepkih korakov se je zaslil diskant visokih pet, šelet svile in cel zbor ostrih, nenavadno tenkih zvokov.

— Kdo je?

Odgovora ni bil in vsi ostri zvoki so nekam izginili. Nastopila je polna tišina. Gabrijela se je vsa začudena trudila, da bi s sluhom otipa sobo. Nazadnje je pa iztegnila roko proti vratom in spet vprašala:

— Kdo je?

Med vratmi je stala junakinja najkrasnejšega filma na svetu, deklica iz bara »Gaverin«, zmešanka Margot, ki se je preveč nanosljala kokaina. Molčala je. Gabrijelina roka jo je prodirala. Čutila je, da mora spregovoriti, pa nikakor ni mogla. Ko je tekla po ulici Tiboumairy, je imela pripravljenih polno besed, tako lepih in prepričevalnih besed! Določila je tudi že uvedni stavki: »Prevarana slepica, prišla sem, da rešim vaše ne-

srečno sreč!« Bila je prepričana, da bo prisla ravno zadnjo minuto. Notar bo že ponujal nesrečni nevesit pero, da podpiše poročno pogodbo. Pravzaprav ne tako, ker slepi morej podpisovati. Nevesto bodo kraljikalomo vprašali: »ste li soglasni?«, za njo bo pa stal tisti zločinec z zavahanimi rokavi, pripravljen, da s svojimi opijanimi rokami zavije tenki, otrečji vrat. Se o pravem času bo pa tja planila Margot in razkrila strašne ženinove naklape. Vsi bodo srečni in poreči Margot: »ostenite tukaj in živite z nami!« Margot pa, skrivnostna rešiteljica, ne bo niti povедala svojega imena in se bo tiko umaknila za pult v baru in samo ponoči včasih potočila solzico. Kako bo to lepo! Tako je mislila Margot, ko je tekla po ulici Tiboumairy. Zdaj na cilju, je pa molčala in ni našla nobene besede. Najbrž jih je zgubila na temnih polževih stopnjicah.

— Kdo ste vi? Gotevo ste se znotilili. Pisarna je na drugi strani. Tukaj živim pa jaz Gabrijela.

Na vsak način je bilo treba spregovoriti in Margot je zmedeno zašepetal, da ne mora pripravljeni svečani uved, ampak zekaj zelo priprostega.

— Jaz? Jaz sem deklica iz bara »Gaverin«.

(Dalje prihodnjič.)

VINO CET
toverna vinskaga kisa, d. z o. z., Ljubljana
nudi
načinejši in najokusnejši
namizni kis iz vinskega kisa.
Zahvaljuje ponudbo. Telefon Štev. 2389.
Tehnično in higijenično najmoderneje
urejena kisarna v Jugoslaviji.
Mesto: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadst.

TISKARNA „MERKUR“
GREGORČEVA ULICA ŠTEV. 23.
TELEFON ŠTEV. 2552.
Se priporoča za vse v tiskarsko stroko spadajoča dela

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA
CENTRALA:
LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA.
PODROŽNICE:
Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metkovič, Novi Sad,
Plužin, Sarajevo, Split, Gorica, Trst. — AGENCIJA: Logatec.
Se priporoča za vse bančne poslo.

Delniška glavnica Din 50.000.000 —
Skupne rezerve nad Din 10.000.000 —
Izdajatelj: Aleksander Zeleznikar. — Urejuje: Vladimir Svetek. — Za tiskarno »Merkur« odgovoren: Andrej Sever. Vsi v Ljubljani.

WECK
čaše in aparati za ukuhovanje so najcenejši, ker so najboljši. Znatno cene. Ugodni pogoji! Tovarniška začloga:
Krekov trg 10 pri tvrdki Fraktus, Ljubljana.

GROM
Carinsko posredniški in špedicijski bureau
LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41
Naslov brzojavkam: »GROM«. Telefon 2454.

Podružnice: Maribor, Jesenice, Rakov.

Obavlja vse v te stroko spadajoče posle najhitreje in pod kulantnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresne pošiljke.

Segetan

najboljše sredstvo za luženje semen. 1% raztopina zadostuje za zavarovanje proti sneti in biljnih bolezni. Dr. A. Jenčič, Maribor, Kopitarjeva ulica 6.

Sirite

Narodni Dnevnik!

Brezjavni naslov: Banka Ljubljana.

Tel. Št.: 2261, 2413, 2502 in 2504.

MALI OGLASI.
Za vsako besedo se plača 50 par. Za debelo tiskane pa Din 1.—.

Pouk ali konverzacija
v nemščini, francosčini, angleščini in italijančini daje izobražena nemška dama. Naslove prosi na upravo »Nar. dnevnik« pod »Individualni pouk«.

Gospodinje,

šivilje, krojači, ki nimate časa v skupne tečaje in se želite izobraziti v izdelovanju oblik, za Vas je pouk v popoldanskib ali večernih urah. Pričetek 19. t. m. Izdelovanje krojev! Zasebno krojno učilišče, Ljubljana, Starigrad 19.

Proda se

mlad pes, prava rasa Doberman, čistokrvni, z rodomovnikom. Poizve se na Rimski cesti št. 5 pri hiši